

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Begrotingscommissie

VOORLOPIGE VERSIE
2004/0121(CNS)

22.10.2004

*

ONTWERPVERSLAG

over het voorstel voor een besluit van de Raad tot verlening van een garantie van de Gemeenschap aan de Europese Investeringsbank voor verliezen op leningen voor bepaalde projecten in Rusland en de westelijke Nieuwe Onafhankelijke Staten (WNOS)
(COM(2004)0385 – C6-0073/2004 – 2004/0121(CNS))

Begrotingscommissie

Rapporteur: Esko Olavi Seppänen

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	10

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een besluit van de Raad tot verlening van een garantie van de Gemeenschap aan de Europese Investeringsbank voor verliezen op leningen voor bepaalde projecten in Rusland en de westelijke Nieuwe Onafhankelijke Staten (WNOS) (COM(2004)0385 – C6-0073/2004 – 2004/0121(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2004)0385)¹,
 - gelet op artikel 308 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C6-0073/2004),
 - gelet op artikel 51 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A6-0000/2004),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. wenst dat de overlegprocedure als bedoeld in de gemeenschappelijke verklaring van 4 maart 1975 wordt ingeleid ingeval de Raad voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst;
 5. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
 6. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

Amendement 1
Overweging 5

(5) Voor dit mandaat moet een passende conditionaliteit gelden die in overeenstemming is met de EU-overeenkomsten op hoog niveau over de politieke en macro-economische aspecten **en** met de overeenkomsten met andere

(5) Voor dit mandaat moet een passende conditionaliteit gelden die in overeenstemming is met **de EU-beleidsmaatregelen en** de EU-overeenkomsten op hoog niveau over de politieke en macro-economische aspecten.

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

internationale financiële instellingen over de sector- en projectspecifieke aspecten. **Ook is** een passende werkverdeling tussen de EIB en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) **nodig**.

De EIB en de Commissie moeten zorgen voor de nodige coördinatie met de overeenkomsten met andere internationale financiële instellingen over de sector- en projectspecifieke aspecten. **Dit kan in het bijzonder** een passende werkverdeling tussen de EIB, **als EU-instelling**, en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) **inhouden**.

Motivering

De mandaten voor leningen vallen onder regelingen die en EU-beleid dat via de gebruikelijke procedures tot stand is gekomen.

De EU moet uiteraard zorgen voor coördinatie met internationale financiële instellingen, maar kan zichzelf niet in een positie brengen waarin het EU-mandaat voor leningen uitdrukkelijk gekoppeld wordt aan een werkverdeling met de EBWO. Er kan niet worden uitgesloten dat een EU-instellingen, bijvoorbeeld de EIB, een mandaat krijgt, zelfs indien een andere financiële instelling, zoals de EBWO, niet akkoord gaat met een specifieke regeling voor werkverdeling.

Amendement 2 Overweging 7

(7) Rusland en de WNOS moeten volledig in aanmerking worden genomen bij de evaluatie in 2006 van het algemene mandaat van de EIB uit hoofde van Besluit 2000/24/EG van de Raad van 22 december 1999 tot verlening van een garantie van de Gemeenschap voor verliezen van de Europese Investeringsbank op leningen voor projecten buiten de Gemeenschap (Midden- en Oost-Europa, Middellandse-Zeegebied, Latijns-Amerika en Azië en de Republiek Zuid-Afrika).

(7) Rusland en de WNOS moeten volledig in aanmerking worden genomen bij de evaluatie in 2006 van het algemene mandaat van de EIB uit hoofde van Besluit 2000/24/EG van de Raad van 22 december 1999 tot verlening van een garantie van de Gemeenschap voor verliezen van de Europese Investeringsbank op leningen voor projecten buiten de Gemeenschap (Midden- en Oost-Europa, Middellandse-Zeegebied, Latijns-Amerika en Azië en de Republiek Zuid-Afrika). **Op het moment van deze evaluatie dient ook te worden nagedacht over het opnemen van landen van de zuidelijke Kaukasus en Centraal-Azië.**

Motivering

Zoals reeds eerder goedgekeurd door het Parlement op voorstel van ITRE en AFET, dienen Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Kazachstan, Kirgizstan, Tadzjikistan, Turkmenistan en Oezbekistan bij de beoordeling van de nieuwe generatie EIB-mandaten voor leningen niet op voorhand te worden uitgesloten.

Amendement 3
Artikel 2

In aanmerking komen economisch haalbare projecten met een voor de Europese Unie aanzienlijk belang in de sectoren milieu en vervoer-, telecommunicatie- en energie-infrastructuur op prioritaire trajecten van een trans-Europees netwerk (TEN) met grensoverschrijdende gevolgen voor een lidstaat.

In aanmerking komen economisch haalbare projecten met een voor de Europese Unie aanzienlijk belang in de sectoren milieu en vervoer-, telecommunicatie- en energie-infrastructuur, **waaronder nucleaire veiligheid**, op prioritaire trajecten van een trans-Europees netwerk (TEN) met grensoverschrijdende gevolgen voor een lidstaat.

Motivering

Deze prioriteit moet in de tekst worden opgenomen.

Amendement 4
Artikel 3

1. Het totale plafond voor de opengestelde leningen bedraagt **500 miljoen euro**.

2. De communautaire garantie aan de EIB dekt bij wijze van uitzondering **100%** van de uit hoofde van dit besluit opengestelde leningen en alle gerelateerde bedragen.

3. Om te kunnen worden gefinancierd met door de garantie gedekte leningen moet voor een project gelden dat:

a) het voldoet aan de voorwaarden in artikel 2;

b) er sprake is van samenwerking tussen, en eventueel medefinanciering door, de EIB en andere internationale financiële instellingen met het oog op een redelijke risicospreiding en passende projectconditionaliteit.

Het werk wordt passend tussen de EIB en de EBWO verdeeld.

1. Het totale plafond voor de opengestelde leningen bedraagt **800 miljoen euro**.

2. De communautaire garantie aan de EIB dekt bij wijze van uitzondering **65%** van de uit hoofde van dit besluit opengestelde leningen en alle gerelateerde bedragen.

3. Om te kunnen worden gefinancierd met door de garantie gedekte leningen moet voor een project gelden dat:

a) het voldoet aan de voorwaarden in artikel 2;

b) er sprake is van samenwerking tussen, en eventueel, **in de onderkenning van de rol van de EIB als een EU-instelling die EU-beleid uitvoert**, medefinanciering door, de EIB en andere internationale financiële instellingen met het oog op een redelijke risicospreiding en passende projectconditionaliteit.

Het werk wordt, **waar mogelijk**, passend tussen de EIB en de EBWO verdeeld.

Motivering

De extra 300 miljoen euro die voor Rusland en de westelijke Nieuwe Onafhankelijke Staten wordt voorgesteld, kan gevonden worden via een technische operatie inclusief een aanpassing aan het garantiepercentage. In de praktijk leidt dit nauwelijks tot een verhoogd risico aangezien het Garantiefonds op dit moment meer dan vol is.

De EU moet uiteraard zorgen voor coördinatie met internationale financiële instellingen, maar kan zichzelf niet in een positie brengen waarin het EU-mandaat voor leningen uitdrukkelijk gekoppeld wordt aan een werkverdeling met de EBWO. Er kan niet worden uitgesloten dat een EU-instellingen, bijvoorbeeld de EIB, een mandaat krijgt, zelfs indien een andere financiële instelling, zoals de EBWO, niet akkoord gaat met een specifieke regeling voor werkverdeling.

Amendement 5

Artikel 4

Een land komt, zolang het maximum niet wordt overschreden, in aanmerking voor leningen zodra het voldoet aan de specifieke conditionaliteit in overeenstemming met overeenkomsten op hoog niveau over politieke en macro-economische aspecten tussen de Europese Unie en dit land. De Commissie bepaalt wanneer dit het geval is en stelt de EIB daarvan op de hoogte.

Een land komt, zolang het maximum niet wordt overschreden, in aanmerking voor leningen zodra het voldoet aan de specifieke conditionaliteit in overeenstemming met **beleidsmaatregelen van en** overeenkomsten op hoog niveau over politieke en macro-economische aspecten tussen de Europese Unie en dit land. De Commissie bepaalt wanneer dit het geval is en stelt de EIB daarvan op de hoogte.

Motivering

Het uitsluitend noemen van overeenkomsten op hoog niveau is vreemd, aangezien niet duidelijk is wat 'op hoog niveau' betekent. Conditionaliteiten maken ook onderdeel uit van de politieke beleidsvorming via de gebruikelijke procedures en/of regelingen.

Amendement 6

Artikel 4 bis (nieuw)

Artikel 4 bis

De EIB wordt verzocht haalbaarheidsstudies te houden naar de eventuele opneming, vanaf 2007, in het algemeen mandaat van landen van de zuidelijke Kaukasus en regio's in Centraal-Azië.

Motivering

Zoals reeds eerder goedgekeurd door het Parlement overeenkomstig voorstellen van ITRE en AFET.

TOELICHTING

De Commissie heeft een voorstel ingediend voor een besluit van de Raad tot verlening van een garantie van de Gemeenschap aan de Europese Investeringsbank (EIB) voor verliezen op leningen voor bepaalde projecten in Rusland en de westelijke Nieuwe Onafhankelijke Staten (WNOS), te weten Wit-Rusland, Moldavië en Oekraïne.

De activiteiten van de EIB in deze landen zijn gekoppeld aan het politieke proces en aan voorwaarden (conditionaliteiten). Er worden geen leningen getekend tenzij deze in overeenstemming zijn met het nabuurschapsbeleid en met passende voorwaarden, teneinde te waarborgen dat de EIB-leningen consistent zijn met en een versterkende invloed hebben op het algemene beleid van de EU ten aanzien van het desbetreffende land.

Er zij op gewezen dat het Parlement in het voorjaar reeds is geraadpleegd over een wijziging van het algemeen mandaat en in haar verslag heeft voorgesteld Rusland en de WNOS onder het algemeen mandaat op te nemen. Ondanks een breed gesteund definitief voorstel van het Ierse voorzitterschap werd dit uiteindelijk door slechts twee of drie landen in de Raad tegengehouden. Dit was uiteraard betreurenswaardig, zeker ook gezien het feit dat het uitbreiden van de leningactiviteiten naar het Oosten, activiteiten die voor praktisch alle regio's in de wereld reeds usance zijn, op het niveau van de Raad klaarblijkelijk gebruikt is als pasgeld in interne onderhandelingen.

Dit is de reden dat de Commissie het Parlement nu opnieuw heeft geraadpleegd over Rusland en de WNOS aan de hand van een nieuw voorstel.

De rapporteur betreurt de opstelling van de Raad en hecht eraan nogmaals te benadrukken dat het veel eenvoudiger was geweest deze activiteiten gewoon onder het algemene mandaat voor leningen op te nemen, in ieder geval op voorlopige basis, tot de geplande herziening in 2006.

De rapporteur beklemtoont dat de belangrijkste politieke rechtvaardiging voor deze activiteiten natuurlijk gekoppeld is aan het feit dat er daadwerkelijke beslissingen in het veld nodig zijn, misschien wel in het bijzonder op het gebied van milieu en nucleaire veiligheid, waar een grote onbeantwoorde vraag naar kredieten bestaat en waar de leninggaranties het verschil zouden kunnen maken.

Niettegenstaande de institutionele aspecten en de halsstarrige weigering van de Raad om met de standpunten van het Parlement op dit vlak rekening te houden, is de rapporteur toch van mening dat gekozen moet worden voor een aanpak die deze leningfaciliteit mogelijk maakt en niet het risico in zich draagt van een nieuwe impasse.

De garantie zou gelden voor leningen getekend tot 31 januari 2007. De Commissie zegt in een overweging dat Rusland en de WNOS volledig in aanmerking moeten worden genomen bij de evaluatie van het algemene leningenmandaat van 2006. Dit algemene mandaat voor externe leningen van de EIB is vastgelegd in een besluit van de Raad tot verlening van een garantie voor externe leningen¹.

Het voorstel van de Commissie zou neerkomen op een dekking van 100% van de geaggregeerde bedragen van deze leningen door middel van het mechanisme van het Garantiefonds, dat 'gevoed' wordt met bedragen van de EU-begroting. Het Parlement heeft er reeds op gewezen dat het

¹ Besluit 2000/24/EG, als gewijzigd bij besluiten 1999/786/EG, 2000/688/EG, 2000/788/EG en 2001/777/EG.

garantiepercentage van 100% overdreven lijkt. Alle leningen onder het algemeen mandaat voor de overige regio's hebben een garantiepercentage van 65%. In de praktijk leidt dit tot een zeer gering hoger risico, aangezien deze percentages betrekking hebben op het totaalbedrag van de leningenportefeuille. Dit betekent dat in het geval van niet-aflossing van een afzonderlijke lening alle verliezen te allen tijde volledig door het garantiemechanisme worden gedekt, tenzij er zoveel leningen niet worden terugbetaald (hetgeen een uitermate onwaarschijnlijke situatie is) dat het geld in het Garantiefonds niet volstaat. Deze eventualiteit is bijna geheel uitgesloten, met name omdat het Garantiefonds op dit moment meer dan vol is. Het is zelfs zo dat tot nu toe überhaupt slechts in drie of vier gevallen een beroep op het Garantiefonds is gedaan. Het bedrag voor Rusland en de WNOS kan dan ook middels een eenvoudige technische operatie worden opgetrokken tot 800 miljoen euro. Dit is ook al voorgesteld door het Parlement en de Commissie heeft de haalbaarheid hiervan onlangs bevestigd. De rapporteur ziet geen enkele reden waarom de EU zichzelf deze mogelijkheid, die niets kost, zou onthouden.

De rapporteur wil erop wijzen dat de externe leningcapaciteit van de EU een belangrijk instrument van het buitenlands- en ontwikkelingshulpbeleid is en, wanneer goed gebruikt, mét overeengekomen voorwaarden, een krachtig 'wapen' in het totaalarsenaal van de EU gericht op het leveren van een bijdrage aan ontwikkeling en veiligheid in onze directe omgeving.

De rapporteur onderstreept dat de EU zelfs met het huidige voorstel niet over een garantiestructuur voor leningen aan de landen van de zuidelijke Kaukasus en Centraal-Azië beschikt. En dit ondanks het feit dat de EU zichzelf leningcapaciteit (mandaten voor leningen) heeft gegeven voor praktisch elk ander land in de wereld (met de voor zichzelf sprekende uitzondering van rijke landen als de VS, Canada, Noorwegen e.d.).

De rapporteur herhaalt het standpunt van het Parlement dat nagedacht moet worden over het opnemen van deze landen in het algemene mandaat voor leningen vanaf 2007. De Commissie, de EIB en de Raad wordt verzocht hiermee rekening te houden bij de evaluatie van het algemene mandaat voor leningen, die gepland staat te beginnen in 2006.

Tot slot wijst de rapporteur erop dat het voorstel van de Commissie bovenmatig rigide formuleringen bevat met betrekking tot coördinatie met de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO). De rapporteur staat volledig achter werkverdeling met dit orgaan, waar geëigend, maar is van mening dat een EU-regeling en de projecten in het kader daarvan formeel niet afhankelijk kunnen worden gemaakt van instemming van de EBWO.